

ВСТУП

В навчально-методичному посібнику з лінійної перспективи подано методи і прийоми побудови плоских фігур та об'ємних тіл, предметів інтер'єру, архітектури. Вони спрямовані допомогти учням краще освоїти дисципліну.

Теоретичні положення способів побудови доповнені прикладами їх практичного виконання та варіантами завдань для самостійного опрацювання. Наведено приклади виконання курсового проекту з теми: «Побудова перспективи інтер'єру». Матеріал викладено послідовно та складено відповідно до навчальної програми з дисципліни «Перспектива».

Методичні вказівки розраховані на учнів художніх професійних училищ мистецьких спеціальностей.

Зміст посібника відповідає Державному стандарту професійно-технічної освіти ДСПТО 7324.1 D26022-2006 для живописців із дисципліни «Перспектива».

Відгуки та побажання (пропозиції з придбання) прохання надсилати автору на електронну адресу: senko_p@ukr.net.

ПРЕДМЕТ ПЕРСПЕКТИВИ, ВИДИ ПЕРСПЕКТИВИ

Перспектива – наука про закони зображення предметів на площині, або на будь-якій іншій поверхні у відповідності з тими уявними скороченнями розмірів, контурів форми і світло-тіньових відношень, які спостерігаються в природі, а також самі зображення, що ґрунтуються на цих закономірностях. Способи побудови перспективних зображень відносно точні, бо враховуючи закони нarisної геометрії, визначають контури лінійних форм зображувальних предметів, закони утворення тіней.

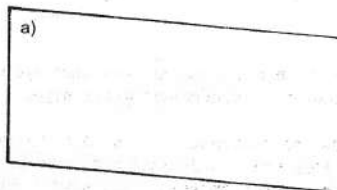
Перспектива є найбільш наочним способом зображень, оскільки центральне проектування найповніше відбиває можливості зорового сприйняття людиною навколишнього простору.

Розрізняють два види перспективи: **лінійну і повітряну**.

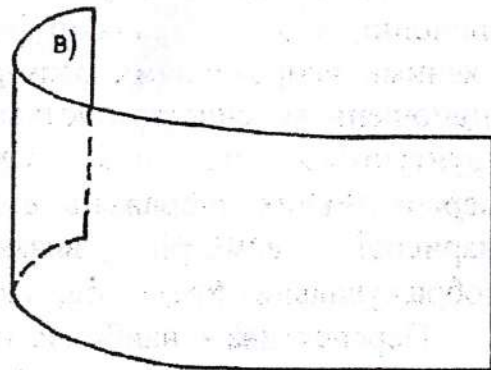
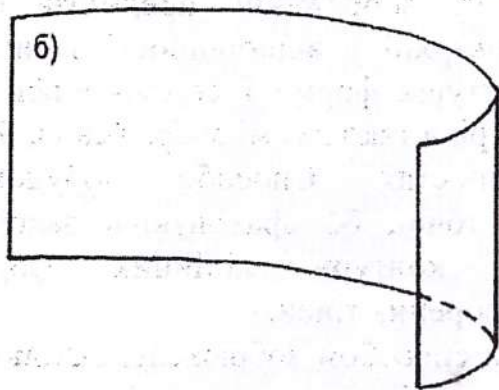
Лінійна перспектива – вивчає методи і прийоми перспективного зображення предметів на площині за допомогою побудови перспектив точок, лінійних відрізків і площин, які окреслюють даний предмет.

Лінійна перспектива поділяється на 4 підвиди:

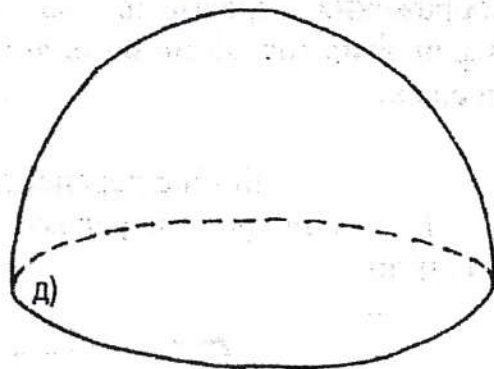
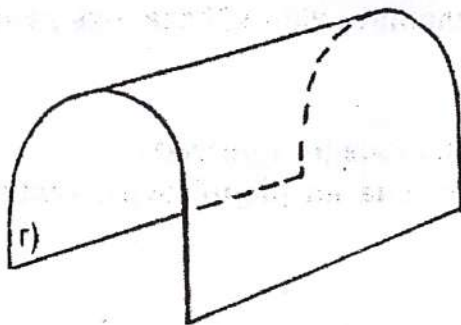
1. **Лінійна** – перспектива побудована на рівній вертикальній площині.

2. *Панорамна* – перспектива побудована на внутрішній або зовнішній циліндричній поверхні.

3. *Плафонна* – перспектива побудована на циліндричній або сферичній поверхні стелі.

4. *Рельєфна* – перспектива, яка використовується для побудови перспективно-простірних зображень в скульптурі.

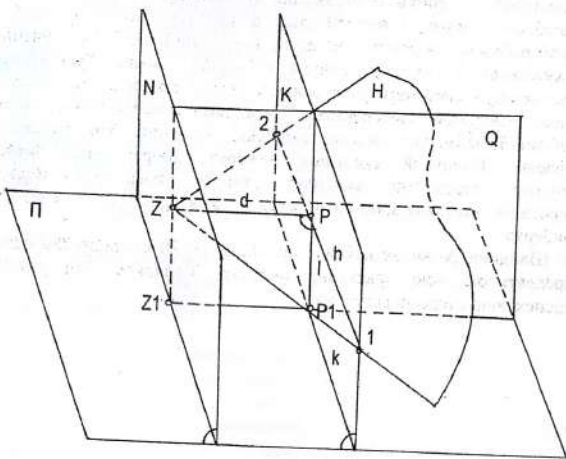
Повітряна перспектива – розглядає питання пов'язані із зображенням кольорових і світло-тіньових взаємовідносин предметів в залежності від умов освітлення, стану навколишнього середовища та місцезнаходження предмета. Рішення задач повітряної перспективи потребує знання законів фізики, які розкривають суть оптичних законів, врахування психології і фізіології зорового сприйняття людиною навколишнього простору.

ЕЛЕМЕНТИ ПЕРСПЕКТИВНОГО ЗОБРАЖЕННЯ

Позначення, які використовуються в перспективі:

- $A_1, B_1, C_1, D_1, E_1 \dots$ – точки, через які проводять проєкційні промені (на відріжку, прямій, площині, фігурі, предметі);
- $A, B, C, D, E \dots$ – проєкції точок $A_1, B_1, C_1, D_1, E_1 \dots$ – на предметній площині;
- Z – точка зору;
- P – головна точка картинної площини;
- K, N, H, Q – позначення площин;
- K, h, d, l, v – позначення прямих.

Модель проєкційного апарату

1. **Предметна площина (П)** – площина на якій знаходяться зображувані предмети. Якщо зображується інтер'єр, то предметною площиною є підлога, якщо екстер'єр або пейзаж – предметна площина поверхня землі.

2. **Картинна площина (К)** – як правило розміщується між рисуючим і зображувальними предметами перпендикулярно до предметної площини. Пряма (k) – переріз картинної і предметної площин називається основою картини.
3. **Точка зору (Z)** – являється центром проєкції (око рисуючого).
4. **Головна точка картини (P)** – являється прямокутною проєкцією точки зору (Z) на картинну площину (K), d – головний промінь зору.
5. **Лінія горизонту (h)** – пряма перетину площини горизонту (Н) з картинною площиною (К). l – горизонт.
6. **Нейтральна площина (N)** – площина проведена через точку зору (Z) паралельно до картинної площини (К).
7. **Площина горизонту (H)** – площина проведена через точку зору (Z) паралельно до предметної площини (П).
8. **Осьова площина (Q)** – площина проведена через точку зору (Z) перпендикулярно до картинної площини (К).